Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

DDZ-WMPN.6810.56.2026.IS
Warszawa, 26 października 2026 r.

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 1 i art. 15 ustawy z dnia 11 lipca 2024 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) informuję, że petycja wniesiona w dniu 27.07.2026 r., w sprawie ustanowienia państwowego programu zbadania podstaw prawnych oraz przygotowania i po ich potwierdzeniu dochodzenia roszczeń reparacyjnych, odszkodowawczych i innych form zadośćuczynienia za zbrodnie OUN i UPA na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej i w tym celu podjęcia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie swoich kompetencji nw. działań:

1. Przygotowania, wspólnie z IPN i MSZ, wieloletniego programu wykonania umowy polsko-ukraińskiej z 21 marca 1994 r., obejmującego listę miejsc, priorytety, harmonogram wniosków, poszukiwań, ekshumacji, identyfikacji, ponownych pochówków, trwałych upamiętnień i opieki nad cmentarzami.

2. Uzgodnienia ze stroną ukraińską stałego zespołu roboczego oraz terminów rozpatrywania wniosków, tak aby prace nie zależały wyłącznie od doraźnych decyzji i każdorazowych negocjacji administracyjnych.

3. Utworzenie publicznego rejestru stanu realizacji prac przy miejscach pamięci i pochówku: data złożenia wniosku, podmiot odpowiedzialny, data zgody, etap realizacji. wynik prac, plan pochówku i upamiętnienia - z wyłączeniem danych wymagających ochrony.

4. Zapewnienie stabilnego finansowania prac terenowych, analiz antropologicznych i genetycznych, transportu, pogrzebów, cmentarzy, znaków pamięci, konserwacji i komunikacji z rodzinami ofiar.

5. Koordynowanie wraz z IPN inwentaryzacji utraconych lub zniszczonych dóbr kultury, obiektów sakralnych, cmentarzy i materialnych śladów polskiej obecności, oraz przekazanie

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2561524.11564842.11157232

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

wyników zespołowi rządowemu analizującemu roszczenia i możliwe formy restytucji lub kompensacji.

6. Przedstawienie Radzie Ministrów propozycji, aby ewentualny polsko-ukraiński fundusz zadośćuczynienia finansował w pierwszej kolejności identyfikację ofiar, godne pochówki, miejsca pamięci, badania archiwalne, ochronę dziedzictwa i wsparcie rodzin w dokumentowaniu losów bliskich.

7. Publikowanie do 11 lipca corocznego, wspólnego z IPN raportu o wykonaniu umowy z 1994 r. o stanie miejsc pamięci i pochówku oraz planie prac na kolejny rok.

- nie została uwzględniona.

Uzasadnienie

Działając na podstawie art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385), Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego koordynuje i realizuje politykę państwa w zakresie działalności muzeów oraz ochrony miejsc pamięci narodowej. Powyższy zakres kompetencji obejmuje w szczególności pomniki zagłady, groby i cmentarze wojenne, a także wykonywanie zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych. Do kluczowych aktów w tym obszarze należy Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o ochronie miejsc pamięci i spoczynku ofiar wojny i represji politycznych, sporządzona w Warszawie dnia 21 marca 1994 r. (Dz. U. z 1994 r. nr 112 poz. 545), za której wykonanie odpowiada MKiDN.

W grudniu 2024 r. powołano polsko-ukraińską Grupę ds. Godnych Pochówków. Efektem prowadzonych przez nią działań było usprawnienie procesu wydawania zezwoleń na przeprowadzenie prac poszukiwawczych i ekshumacyjnych przez administrację Ukrainy. W 2025 r. zostały przeprowadzone prace ekshumacyjne na terenie dawnej wsi Puźniki (obwód tarnopolski) oraz dawnej wsi Stare Zboiska (obecnie w granicach administracyjnych Lwowa). Szczątki osób odnalezionych w wyniku ww. prac zostały uroczyście pochowane z udziałem rodzin ofiar, duchowieństwa oraz oficjalnych delegacji państwowych Polski i Ukrainy. W bieżącym roku na terytorium Ukrainy kontynuowano prace w dawnej wsi Puźniki, a także zainicjowano badania w miejscowościach: Ugły, Huta Pieniacka, dawna wieś Hołosko (obecnie w graniach administracyjnych Lwowa) oraz Ostrówki i Wola Ostrowiecka.

Informacje o rozpoczęciu prac w danym miejscu oraz o ich wynikach każdorazowo są publikowane na stronach internetowych MKiDN oraz IPN.

W odniesieniu do postulatu utworzenia rejestru ofiar i miejsc popełnionych zbrodni należy wskazać, iż w lipcu 2020 r. Instytut Pamięci Narodowej udostępnił on-line "Bazę zbrodni i ofiar ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1939-1945", która została przygotowana przez piony śledczy, archiwalny oraz upamiętniania IPN. Wedle stanu na dzień 19.10.2026 r. zawiera ona 49 152 nazwiska ofiar, jak również inne informacje dotyczące zamordowanych osób, rodzin i faktów dokonanych zbrodni. Wykaz jest aktualizowany i uzupełniany wraz z postępem prac w oparciu o dane zebrane w wyniku prowadzonych kwerend archiwalnych, dostępnej

literatury, nowych relacji świadków wydarzeń oraz o informacje pozyskane przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie w ramach prowadzonego śledztwa.
Warto podkreślić, że IPN jest instytucją państwową, która ma odrębny status i działa jako niezależny instytut naukowo-badawczy, archiwalny oraz śledczy. Zakres działań IPN został określony w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2023 r. poz. 102).

Należy zaznaczyć, iż MKiDN sprawuje opiekę zarówno nad istniejącymi, jak i nad nowo utworzonymi miejscami pochówku ofiar zbrodni wołyńskiej. Takim przykładem są groby ofiar zbrodni w Puźnikach, których ekshumacja i ponowny pochówek zostały sfinansowane przez MKiDN. Ponadto, od bieżącego roku w ramach Programu Ministra „Miejsca pamięci narodowej za granicą", zainteresowane podmioty mogą występować o dofinansowanie prac poszukiwawczych i ekshumacyjnych, badań genetycznych oraz organizacji pochówku odnalezionych ofiar.

Wyżej opisane działania mieszczą się w granicach ustawowych kompetencji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz stanowią realizację strategicznych celów państwa w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego i pamięci historycznej poza granicami Polski.

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego

Piotr Rypson
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Pouczenie: Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.